

Palestijnen leven in de door Israël bezette gebieden vaak onder bizarre omstandigheden. Een vrouw als Mariam kan in de vervallen stad Hebron geen kant meer op.

Mariam leeft in een kooi

Tekst en foto's: Mariëlle van Uiter

Mariam woont in Hebron, de oude stad op de Westelijke Jordaanoever, in een van de Palestijnse gebieden. Vanaf haar dakterras kijkt ze uit over een Palestijnse begraafplaats, die ze niet mag bezoeken, en de verwoeste huizen in de buurt. De hoofdweg voor haar huis is uitsluitend voor Israëlisch verkeer bestemd. Zelfs lopend mag ze de straat niet op. De militaire wachtposten staan op elke hoek en houden haar bewegingen nauwlettend in de gaten.

Mariam voelt aan het gaas waarmee haar balkon is omheind. „Ik leef in een kooi,” zegt ze. De afrastering is behoorlijk ontworpen. Geteisterd door de stenen die vanaf de hoofdweg zijn gegooid. Bovenop het gaas liggen keien, die ze regelmatig moet incasseren. Mariam blijft fier, ondanks het toenemend geweld en de dreigementen. De vrouw van middelbare leeftijd loopt naar een geïmproviseerd moestuintje aan de achterzijde van het pand. Op het dak teelt ze bloemen, sla en radijsjes die ze nu niet meer op de bazaar kan kopen. Een deel van de stenen die dagelijks in haar richting worden gegooid, heeft ze bruin geverfd en op volgorde gelegd. In het stenen bloemperk staat het woord vrede.

Binnen liggen op een verregende tafeltje breinaalden en verregende bolletjes wol. „We handwerken de hele dag om deze hel te overleven. Zo maken we ons hoofd leeg.” Semlita, de moeder van Mariam, knikt instemmend. De handen van de twee vrouwen lijken versleten. De knokkels steken door de kou en het handwerken uit. Alle hoop is gevestigd op de jonge Alsha, die zich op de bank vleit om wat warmte van het straalkachelletje op te vangen. Het werk moet doorgaan en haar jonge handen moeten die van de ouderen vervangen. Mariam leert haar allerlei steken en patronen.

Later lopen we langs de open riole-

ringen door de verlaten straten in het hart van Hebron. Alleen enkele kooplieden durven onder het bereik van de kalasnikovs van de Israëliërs hun winkeltje te openen. Boven de straat hangen een soort ijzeren gordijnen. Die beschermen passanten tegen het afval en de stenen die naar beneden worden gegooid. Het gaas is bezaaid met troep. De panden zijn verwaarloosd. Mariam heeft nog geluk. De benedenverdieping van haar huis is weliswaar door Israëliërs in beslag genomen, maar ze heeft haar bovenkamer nog. Haar overburen klimmen met een ladder naar boven. Via het raam of een uitgehakte muur kunnen ze binnen. De benedenverdieping is door Israëliërs in beslag genomen en verboden gebied. Mariam en haar overburen behoren tot de weinige Palestijnen die hier nog wonen. De rest

‘We handwerken de hele dag om deze hel te overleven. Zo maken we ons hoofd leeg.’

is verdreven. De panden zijn onbewoond achtergelaten of worden door Israëliërs bezet. Achter het primitieve moestuintje van Mariam was ooit de drukst bezochte bazaar van Hebron. Nu zijn alle winkeltjes met grote sloten vergrendeld.

Omaima opent een groene stalen deur. De deurposten zijn ontworpen. „De Israëliërs hebben ons hardhandig het huis uitgezet en om te voorkomen dat we terug zouden komen zijn alle toegangsdeuren hermetisch afgesloten. Mijn man was zo boos en vernederd dat hij toch is gegaan. Hij heeft een van de deuren opengebroken en nu wonen we op de bovenverdieping als gevangenen in ons eigen huis. We kunnen niet naar buiten, want dan wordt er meteen beslag gelegd,” zegt Omaima. Het huis staat op instorten en renovatie is verboden. Op de buitenplaats hangt Omaima de was aan een drooglijn. In een nabijgelegen militaire post is het geweer van Israëlische militairen constant op haar gericht. Vaak wordt haar was met menselijke uitwerpselen of verf besmeurd, maar vandaag heeft ze geluk. →

Spookstad: In Hebron zijn de straten verlaten en regent het stenen. Palestijnse Mariam maakt met keien het woord vrede en schuilt in een kooi.

Vaste prik: Abu Sadi demonstreert elke vrijdag met andere Palestijnen bij het dorp Bil'in tegen de Israëliërs die met traangas antwoorden.

→ Verderop op de Westelijke Jordaanoever zet Abu Sadi, een Palestijnse demonstrant, nog even zijn zwaar verwaarloosde gebit in een dadelkoekje voordat hij in het taxibusje van Ramallah naar Bil'in stapt. De kreuple man draagt een Harnassjaal met een button van zijn held Yassar Arafat. Iedereen in het busje kent Sadi, die trots een krantenbericht met een foto uit zijn broekzak vist. Hij blijkt ooit dwars door de Israëlische bezetting naar de scheidingmuur te zijn gelopen. Triomfantelijk maakt hij daar het vredesteken.

Al vier jaar lang wordt er in Bil'in, een nietig Palestijns dorpje vlakbij Ramallah, gevochten voor vrijheid en tegen onderdrukking. Een grote scheidingmuur isoleert het Palestijns gebied. De bewoners voelen zich gevangen. Veel boeren zijn hun akkers kwijt. De betonnen muur is dwars door hun land gebouwd. Olijfbomen zijn geroid, bewoners beroofd. Onlangs nog, vertelt een boer, is zijn huis aan flarden gescheut. De ruiten liggen als scherven op de grond en de kogelgaten zitten in de muur. „De militairen kwamen plotseling het dorp binnen en begonnen als gekken in het rond te schieten. Soms doen ze dat met rubberen kogels, maar soms schieten ze ook met scherp. Het kan er hier gevaarlijk aan toegegaan.” De sfeer in het plaatsje is ook deze vrijdag grimmig. De straten vullen zich met demonstranten. Jongetjes lopen rond met thee en koffie. Na het gebed in de moskee loopt de stoet naar de Israëlische scheidingmuur aan de rand van een olijfbosgebied. De betogers verzamelen stenen en binden katanpulten om hun middel. Ze scanderen leuzen en zwaaien met Palestijnse vlaggen.

Bij de grenspost staan tientallen militairen met de kalasnikov in de aanslag achter het prikkeldraad. Er wordt geschreeuwd, gegooid en gevraagd. Na enkele minuten zijn de demonstranten naar het dal verdreven. Sommigen liggen op de grond, snakkend naar adem. De even daarvoor nog blauwe lucht oogt plotseling door de traangasbommen lijkleek. Een Palestijn klimt in een paal en steekt ferm de Palestijnse vlag omhoog. Ook veteraan Abu Sadi heeft met brandende ogen zijn wekelijkse missie voltooid.